

שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מסטפנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי שלמה יצחקי - רש"י הקדוש זצ"ל

הרה"ק רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל

הרה"ק רבי משה חיים טויב ב"ר יצחק אייזיק מקאלוב זצ"ל

משנה ט'

רבינו עובדיה מברטנורא

הגיע זמן הנעילה - לנעול שערי העזרה. הכהן מבפנים וכן לוי יושב לו מבחוץ - שהלויים טפלים לכהנים, כמה שנאמר (במדבר י"ח) "וילוו עליך וישרתוך". הלכך בבית אבטינס ובבית הניצוץ שהיו עליות, היו הכהנים שומרים למעלה ולוויים למטה. ובית המוקד שלא היתה אלא כיפה על הארץ, היה כהן מבפנים וכן לוי מבחוץ.

במסיבה - במחילה המזהלכת תחת הבירה, שמחילה היתה תחת המקדש. וכל המקדש קרוי בירה, כדכתיב (דברי הימים א כ"ט) "אל הבירה אשר הכינותי". ומפני שהיה בעל קרי, לא היה מהלך דרך העזרה אלא דרך המחילות, דקיימא לן מחילות לא נתקדשו.

והנרות דולקים - במחילה מכאן ומכאן. במסיבה ההולכת תחת החיל יוצא - ואינו חוזר לבית המוקד לפי שהוא טבול יום. ואין הלכה כרבי אליעזר בן יעקב, אלא כדתנן בריש תמיד, בא וישב לו אצל אחיו הכהנים בבית המוקד עד שהשערים נפתחים יוצא והולך לו, שאע"ג שטבול יום אסור ליכנס לעזרת נשים, דהיינו מחנה לווייה, לזה הקלו, לפי שנטמא בפנים.

וּמְקוֹם הָיָה שָׁם בבית המוקד, בגודל של אִמָּה על אִמָּה אמה מרובעת, בתוך הרצפה, וְטַבְּלָא כעין פלטה שֶׁל שֵׁשׁ וְטַבְּעַת הִיְתָה קְבוּעָה בָּהּ והיתה מחוברת לפלטה השיש כעין ידית אחיזה מבחוץ, שעיימה היה ניתן להרים את הפלטה מהרצפה, וְשִׁלְשֻׁלַת ומצידה הפנימי של הפלטה היתה מחוברת שרשרת שֶׁהַמִּפְתָּחוֹת של העזרה הָיוּ תְלוּיוֹת בָּהּ מחוברות לאותה שרשרת. הָגִיעַ זְמַן הַנְּעִילָה של שערי העזרה, הַגְּבִיָּה הכהן שהיה אחראי על הנעילה אֶת הַטַּבְּלָא בְּטַבְּעַת את אותה הפלטה מהרצפה בעזרת הידית, וְנִטַּל אֶת הַמִּפְתָּחוֹת מִן הַשִּׁלְשֻׁלַת, וְנָעַל הַפֶּהוּן מִבְּפָנָיִם את שערי העזרה, וְבֵן לְוִי יִשָּׁן לוֹ מִבְּחוּץ לפי הרב מברטנורא הכוונה לנעילת שער בית המוקד, ולפי שהיה כיפה ולא עליה, היו הכהנים שומרים בתוך בית המוקד, והלוויים היו שומרים מחוץ לבית המוקד, ולכן כתבה המשנה 'ובן לוי ישן לו מבחוץ'. גָּמַר הכהן מִלְנַעוֹל את כל שערי העזרה, הַחֲזִיר אֶת הַמִּפְתָּחוֹת לַשִּׁלְשֻׁלַת, וְאֶת הַטַּבְּלָא לְמִקוּמָה ברצפה, כאשר המפתחות נמצאים מתחתיה, ואותו כהן נָתַן פְּסוּתוֹ עָלֶיהָ היה מניח את בגדיו על אותה פלטה שיש, יִשָּׁן לוֹ והיה ישן שם תוך שהוא מניח את ראשו על הבגדים שנמצאים מעל אותה פלטה שיש, וכך אף אחד לא יכול להרים את הפלטה ולקחת את המפתחות מבלי שיעיר את הכהן שישן עליה. ואם אָרַע קָרִי מקרה לילה בְּאֶחָד מֵהֵם לאחד מן הכהנים, יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בְּמִסְבָּה בדרך מפותלת שיש בה עליות וירידות הַהוֹלְכֵת תַּחַת הַבִּירָה ואותו השביל היה מתחת לבית המקדש, והיה הולך בדרך זו, כיוון שאסור לבעל קרי ללכת דרך העזרה, ולכן היה צריך ללכת דרך מחילות שהיו מתחת לבית המקדש, לפי שמחילות אלו לא נתקדשו וְהַנְּרוֹת דוֹלְקִים מִכָּאן וּמִכָּאן ובאותם המחילות שהיו מתחת לבית המקדש היו נרות דולקים על הקירות משני צידי השביל, עַד שֶׁהוּא אֹתוֹ כהן ההולך במחילה היה מְגִיעַ לְבֵית הַטַּבְּיָלָה וטובל שם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: בְּמִסְבָּה הַהוֹלְכֵת תַּחַת הַחֵיל, יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בְּטָדִי כלומר שאותו כהן לאחר שטבל, לא היה חוזר לבית המוקד, אלא היה הולך במחילה שהיתה תחת ה'חיל', ויוצא בהר הבית סמוך לשער הצפוני שנקרא ישער טדי*.

*מכאן יוצא שרבי אליעזר בן יעקב חולק על מה שאמרו חכמים במסכת תמיד (א, א) 'בא וישב לו אצל אחיו הכהנים, עד שהשערים נפתחים', שכן לדעת רבי אליעזר בן יעקב אסור לאותו כהן שנטמא וטבל לחזור לבית המוקד, שכן הוא בגדר של 'טבול יום' (שנטהר לגמרי רק בצאת הכוכבים), אולם חכמים סוברים שאע"פ שהוא 'טבול יום' הקלו עליו שיהא רשאי לחזור לבית המוקד, הואיל ונטמא בתוך העזרה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מורי אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

פרק ב'

משנה א'

רבינו עובדיה מברטנורא

הר הבית היה חמש מאות אמה – מוקף חומה סביב. רובו מן הדרום שני לו מן המזרח – כלומר, הרוחק שיש מחומת הר הבית לחומת העזרה לצד דרום, יותר מן הרוחק שיש ביניהם מצד מזרח. והרוחק שיש ביניהן מצד מזרח יותר מן הרוחק שיש ביניהן לצד צפון, והצפוני יותר מן המערב.

פרק זה מתאר את הר הבית והעזרות שהיו בבית המקדש. הר הבית הוא ההר שעליו נבנה בית המקדש, ונקרא 'הר הבית' על שם הכתוב "נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים" (ישעיה ב, ב).

שטחו של **הר הבית** שהיה מוקף חומה **הָיָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת אָמָה עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת** כמו שנכתב ביחזקאל (מב, כ) "לארבע רוחות מדדו חומה לו סביב סביב, אורך חמש מאות ורוחב חמש מאות" היות ובית המקדש לא נבנה בדיוק באמצע ההר אלא נבנה יותר לכיוון צפון מערב ההר, לכן... **רְבֹו מִן הַדְרוֹם** רוב השטח שהיה פנוי, כלומר שלא נבנה עליו בית המקדש היה בצד דרום של ההר, **שְׁנֵי לוֹ מִן הַמְזָרְח** היינו השטח הפנוי שבצד מזרח, היה שני בגודלו לשטח הפנוי שהיה בצד דרום, **שְׁלִישִׁי לוֹ מִן הַצְּפוֹן** והשטח הפנוי בצפון ההר, היה שלישי בגודלו ביחס לשטח הפנוי שהיה בדרום*, **מְעוֹטוֹ מִן הַמְעָרֵב** ומעט שטח פנוי היה בצד מערב של ההר, כמו שהסברנו שבית המקדש היה בנוי בצד צפון מערב של הר הבית. **מְקוֹם שְׁהָיָה רֵב מְדָתוֹ** היינו שבצד שהיה הכי הרבה מקום פנוי, (שלא היה בנוי עליו המקדש) כלומר בצד דרום, **שֶׁסָּ הָיָה רֵב תְּשֻׁמִישׁוֹ** כלומר שם היו הרבה לשכות ובתים לאנשים ששמשו בבית המקדש, מלבד הלשכות שהזכירה המשנה**.

* כלומר שבצד דרום היה המרחק הגדול ביותר בין חומת הר הבית לחומת העזרה, בצד מזרח היה המרחק בין חומת הר הבית לחומת העזרה יותר קטן ממה שהיה בצד דרום ולכן המזרח הוא במקום השני, ואילו בצד צפון, היה מרחק יותר קטן בין חומת הר הבית לחומת העזרה מאשר היה בצד מזרח ודרום, ולכן הוא במקום השלישי.

צפון

**יש מפרשים שבנו את הלשכות והבתים למשמי בית המקדש בדרום, כיוון שמצד דרום היו נכנסים להר הבית.